

UZASADNIENIE

W dniu 23 września 2013 roku do Urzędu Gminy w S.wpłynęło pismo B. W., zawierające wniosek o rozgraniczenie położonej w gminie S.w obrębie Ś.nieruchomości o powierzchni 0,1307 ha, stanowiącej własność B. W., oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka o numerze (...), dla której Sąd Rejonowy w S.IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...), od nieruchomości sąsiedniej, o powierzchni 0,22 ha, stanowiącej własność K. B., oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w S.IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...). Administracyjne postępowanie rozgraniczeniowe w niniejszej sprawie zostało wszczęte postanowieniem Wójta Gminy S.z dnia 27 września 2013 roku (nr (...)).

Decyzją z dnia 2 grudnia 2013 roku Wójt Gminy S.zatwierdził ustaloną protokolarnie w toku przeprowadzonego postępowania rozgraniczeniowego granicę pomiędzy położonymi w gminie S., w obrębie Ś., działkami o nr geodezyjnych (...)i (...). W uzasadnieniu decyzji wskazał, iż geodeta uprawniony A. K.dokonał czynności ustalenia przebiegu granicy pomiędzy działkami będącymi przedmiotem rozgraniczenia na podstawie wznovionych znaków granicznych i dokumentacji archiwalnej, przy czym strony nie zgłaszały zastrzeżeń do ustalonego przebiegu granic i położenia punktów granicznych nr (...)i (...).

Pismem z dnia 10 grudnia 2013 roku pełnomocnik K. B. zgłosił żądanie przekazania sprawy do rozpoznania sądowi. Wskazał, iż pomimo posiadanego pełnomocnictwa nie został on dopuszczony do udziału w czynności ustalenia przebiegu granic przedmiotowych działek, zaś jego mocodawca nie zgadza się z ustalonym położeniem punktów granicznych nr (...) i (...). W związku z powyższym Wójt Gminy S. na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 roku Nr 193, poz. 1287 ze zm.) przekazał przedmiotową sprawę wraz z dokumentacją Sądowi Rejonowemu w S..

Po przekazaniu sprawy na drogę postępowania sądowego wnioskodawczyni B. W. podtrzymała żądanie dokonania rozgraniczenia. Pełnomocnik uczestnika postępowania L. B. oświadczył, iż co do zasady przychyła się do wniosku o rozgraniczenie, jednakże nie wyraża zgody na przebieg granicy ustalony przez geodetę w trakcie postępowania administracyjnego. Wnosił o rozgraniczenie zgodne z aktualnym stanem posiadania i zasądzenie kosztów postępowania od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania.

Sąd ustalił, co następuje:

Działka oznaczona nr geodezyjnym (...), położona w obrębie Ś., gmina S., o powierzchni 0,1307 ha powstała w wyniku podziału działki o nr geodezyjnym (...), o powierzchni 7,9807 ha, dla której Sąd Rejonowy w S.IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...)na działki o nr geodezyjnym (...)o powierzchni 0,1307 ha i o nr geodezyjnym (...)o powierzchni 7,85 ha, zatwierdzonej prawomocną decyzją Wójta Giny S.z dnia 18 marca 2009 roku (nr (...)). Geodeta uprawniony M. P., sporządzający wykaz zmian ewidencyjnych związanych z powyższym podziałem, wskazał, iż powierzchnie działki oznaczonej nr geodezyjnym (...)wynosząca 7,97 ha uległa zmianie na powierzchnię 7,9807 ha w wyniku działań modernizacyjnych związanych z obliczeniem powierzchni działek w oparciu o współrzędne (akta Księgi Wieczystej(...)).

Umową darowizny zawartą w dniu 29 maja 2009 roku w S. w formie aktu notarialnego W. J. darował B. W. prawo własności nieruchomości rolnej zabudowanej położonej w obrębie Ś., gmina S. oznaczonej nr geodezyjnym (...), o powierzchni 0,1307 ha, obciążoną służebnością na rzecz I. J., a B. W. darowiznę tę wraz z obciążeniem przyjął (akta Księgi Wieczystej (...)).

Sąd Rejonowy w S.I Wydział Cywilny postanowieniem z dnia 20 sierpnia 1992 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Ns 91/92 dokonał działu spadku pozostałego po A. B., z jednoczesnym podziałem majątku dorobkowego A. B.i J. B.oraz zniesieniem współwłasności nieruchomości położonej we wsi Ś., o powierzchni 0,22 ha, oznaczonej w jednostce

rejestrowej (...) obrębu Ś jako działka o nr (...), w ten sposób, iż nieruchomości powyższą przyznał na wyłączną własność K. B.(akta Księgi Wieczystej (...)).

Nieruchomości będące przedmiotem niniejszego postępowania przylegają do siebie, przy czym przebieg ich granicy względem siebie od 1956 roku nie ulegał zmianom. Co najmniej od 1987 roku ich podział na gruncie wyznacza drewniany płot z usytuowanymi co 4 m murowanymi słupkami, biegnący prostopadle w stosunku do drogi dojazdowej do tychże nieruchomości, przebiegający po oznaczonej na szkicu graficznym stanowiącym załącznik do opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji T. J. linii prostej wyznaczonej przez punkty R i F. Ogrodzenie to zostało wzniesione przez poprzednika prawnego uczestnika postępowania – J. B. – zgodnie z miedzą dotychczas rozdzielającą działki, przy czym jego usytuowanie na przestrzeni lat nie uległo zmianie. Wykonany przez geodetę w toku postępowania administracyjnego betonowy słupek znajduje się w odległości 1 m od obecnego ogrodzenia z przodu działki i w odległości 6,2 m z tyłu działki (protokół oględzin k. 88- 89, zeznania świadków W. B. (1) k. 31 – 32, I. J. k. 48, W. J. k. 48 -49, S. W. k. 49, T. B. k. 54 – 55, Z. L. k. 79 – 80, G. L. k. 80).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 29 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne, rozgraniczenie nieruchomości ma na celu ustalenie przebiegu ich granic przez określenie położenia punktów i linii granicznych, utrwalenie tych punktów znakami granicznymi na gruncie oraz sporządzenie odpowiednich dokumentów. W toku postępowania rozgraniczeniowego ustala się, do jakich granic sięga prawo własności właściciela gruntu.

Kryteria rozgraniczenia przeprowadzanego w trakcie postępowania sądowego zostały zamieszczone w art. 153 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli granice gruntów stały się sporne, a stanu prawnego nie można stwierdzić, ustala się granice według ostatniego spokojnego stanu posiadania; gdyby również takiego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między zainteresowanymi, sąd ustali granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności; może przy tym przyznać jednemu z właścicieli odpowiednią dopłatę pieniężną. Każde z tych trzech materialno-prawnych kryteriów rozgraniczenia nieruchomości ma pierwszeństwo przed następnym; wyłączają się one zatem wzajemnie w tym znaczeniu, że dopóki możliwe jest ustalenie granicy na podstawie stanu prawnego, niedopuszczalne byłoby rozgraniczenie na podstawie ostatniego spokojnego posiadania albo wszelkich okoliczności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2000 r., II CKN 274/00, LEX nr 52558). Sąd obowiązany jest dokonać rozgraniczenia w pierwszej kolejności według stanu prawnego, jeżeli tylko materiał zebrany w sprawie pozwoli na ustalenie tego stanu, w szczególności pozwoli na ustalenie, do jakiej granicy na gruncie sięga własność właścicieli gruntów sąsiadujących. Dopóki nie zostanie przesądzone, że nie jest możliwe ustalenie granic na podstawie pierwszego kryterium, niedopuszczalne jest posłużenie się dalszymi.

W orzecznictwie Sąd Najwyższego zostało przy tym wyjaśnione, że okoliczność, iż stan prawny nieruchomości jest wątpliwy nie uzasadnia jeszcze dokonania rozgraniczenia nieruchomości według kryterium ostatniego spokojnego stanu posiadania, albowiem sama wspomniana wątpliwość nie wystarczy do stwierdzenia, że stanu prawnego nie można ustalić (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2011 roku, sygn. IV CSK 596/10, Lex nr 1129157).

Zawarte w aktach ksiąg wieczystych o nr (...) dokumenty nie pozwalają na precyzyjne ustalenie granicy pomiędzy nieruchomościami oznaczonymi nr (...) i (...) W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż znajdujące się w nich wyrysy z map ewidencyjnych nie zawierają żadnych miar pozwalających na jednoznaczne określenie przebiegu granic, a z uwagi na zastosowaną skalę 1:5000, niemożliwe jest dokładne ustalenie długości poszczególnych granic nieruchomości.

Celem ustalenia przebiegu granicy między nieruchomościami przy uwzględnieniu stanu prawnego nieruchomości, a także przebiegu granicy wynikającego z aktualnego stanu posiadania przez zainteresowanych w sprawie, jak i ich poprzedników prawnych Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji T. J..

Biegły sądowy w swojej opinii wskazał, iż aktualny przebieg granicy wyznaczony istniejącym ogrodzeniem jest zgodny z danymi zawartymi na szkicach z 1956 roku – przy pominięciu jednak znajdujących się na tym szkicu zmian nieautoryzowanych. Pozostaje to równocześnie w zgodzie z danymi zawartymi w szkicu sytuacyjnym przedstawionym

przez uczestnika postępowania. Podniósł on, iż zawiera on w swej treści miarę 4,30 m jako motyw od ściany budynku do wykazanej na tym szkicu linii granicznej, co zarazem pokrywa się z miarą pomiędzy budyniem, a istniejącym ogrodzeniem, uzyskaną podczas oględzin. Biegły podkreślił jednocześnie, iż zgromadzone w zasobie PODGiK w S. operaty i szkice z obrębu Ś. nie pozwalają na bezkrytyczne i w pełni wiarygodne przyjęcie danych geodezyjnych służących procedurom założenia ewidencji gruntów, podziału i rozgraniczenia nieruchomości. Wynika to z faktu, iż materiał, który posłużył założeniu ewidencji gruntów zawiera wiele usterek, błędów, skreśleń i poprawek. Natomiast w aktach zawartych w Księgach Wieczystych brak jest danych umożliwiających precyzyjne wyznaczenie przebiegu granic – wskazują one przede wszystkim na powierzchnie poszczególnych działek, nie zawierając miar pozwalających na ustalenie przebiegu granic.

Następnie biegły wskazał, iż analiza obliczeń pola powierzchni działki oznaczonej pierwotnie nr (...) - przyjmując przebieg granicy z uwzględnieniem odcinaka F – R (a więc obecne położenie ogrodzenia), wykazuje, iż jej całkowita powierzchnia jest zgodna z powierzchnią wykazaną w księdze wieczystej oraz w prowadzonej ewidencji gruntów przez Starostę Powiatu (...). Przyjęcie zaś przebiegu granicy według przebiegu wskazanego w decyzji administracyjnej zwiększa w stosunku do wykazanej w dokumentacji archiwalnej, operacie ewidencji gruntów i księdze wieczystej urządzonej dla nieruchomości (...) o obszar ponad 200 m⁽²⁾.

Zastrzeżenia do opinii złożyli obaj zainteresowani. W piśmie z dnia 9 września 2014 roku wnioskodawczyni wskazała na nieprawidłowości polegające na błędnie wskazanej powierzchni działki oznaczonej numerem (...) (wskazał on, iż pierwotnie miała ona powierzchnię 1,97 ha, po czym jej powierzchnię zmieniono na 1,9807 ha, podczas gdy działka ta miała powierzchnię 7,97 ha po czym zmieniono ją na 7,9807 ha), nieprawidłowo odczytanej przekreślonej mierze jako (...) (w rzeczywistości wpisano (...)), brak odniesienia do wyrysującego się w aktach księgi wieczystej (...), brak wyliczeń powierzchni działki oznaczonej numerem (...), uwzględnienie w załączniku nr 2 wyłącznie miary 4,30 ze szkicu sytuacyjnego dołączonego do akt, a pominięcie miary 1,70 od budynku gospodarczego W. B. (2) i 27 m od budynku J. E.. Uczestnik postępowania podniósł zaś, iż w jego ocenie materiał na który powołał się biegły sądowy - po usunięciu nieautoryzowanych poprawek i skreśleń - daje podstawę do przyjęcia, iż szkice z 1956 roku mogą stanowić podstawę ustalenia granic.

W opinii uzupełniającej przedstawionej na rozprawie w dniu 30 września 2014 roku T. J. wskazał, iż zastrzeżenia wnioskodawczyni odnośnie pkt I opinii - badania ksiąg wieczystych, choć zasadne nie wpływają na stronę merytoryczną opinii. W pozostałym zakresie podtrzymał swoje ustalenia i wnioski zamieszczone w opinii z dnia 14 sierpnia 2014 roku. Odnosząc się do kwestii porównania powierzchni działki oznaczonej nr (...) przed podziałem i po podziale biegły podniósł, iż powierzchnia 7,97 ha została sprostowana w trakcie prac geodezyjnych na 7,9807 ha, a następnie nieruchomość ta została podzielona na dwie działki. Z przeprowadzonej przez biegłego analizy dokumentacji geodezyjnej wynikało, iż powyższa zmiana powierzchni nie była zasadna.

Biegły wskazał jednocześnie, iż materiały, na których pracował, są wyjątkowo w złym stanie merytorycznym. Ewidencję gruntów wsi Ś. opracowywano w latach 50-tych, analiza operatu prowadzi do wniosku, iż większość szkiców nie było wykonanych zgodnie ze sztuką geodezyjną, a sporządzający operat sporadycznie korzystał z pomocy osoby trzeciej, przy czym nie można ustalić, w jakich datach nastąpiły poszczególne zmiany i przekreślenia.

Dodatkowo zaginął plan scalenia. Biegły po okazaniu szkicu na podstawie którego sporządzono ewidencję wsi Ś. podkreślił, iż znajdująca się na nim linia rozgraniczająca nieruchomości oznaczone numerami geodezyjnymi (...) - oznaczona literą „m” (miedza) - zgadza się z położeniem obecnie istniejącego ogrodzenia. Po przyjęciu zakreślonej miary biegły ustalił z dokładnością do 5 cm, że geodeta sporządzający szkic w latach 50 postrzegał przebieg tej granicy tak jak obecnie przebiega ogrodzenie.

Biegły podkreślił przy tym, iż dokonywał pomiarów na gruncie punktów osnowy geodezyjnej – biorąc pod uwagę punkty sztywne - przy czym potwierdziły one prawidłowość istniejącego aktualnie przebiegu granicy. W trakcie tych czynności stosował pomiar punktów, transformacji układów oraz pomiar satelitarny. Dokonując wyliczeń stanowiących podstawę jego opinii brał przy tym pod uwagę również znajdujące się w dokumentach przekreślenia

miar. Odnosząc się do szkicu sytuacyjnego inwentaryzacyjnego siedliska należącego do uczestnika postępowania biegły wskazał, iż podczas oględzin dokonywał pomiarów odcinka od domu wnioskodawczyni do ogrodzenia i ustalił długość na poziomie 4,20 m, zmierzył również odległości wskazane przez wnioskodawczynię i pomiędzy trwałymi elementami widocznymi na działce między działką nr (...), a działką nr (...) i potwierdziły one jego ustalenia.

Na marginesie zauważyć należy, iż T. J. dokonał również obliczeń powierzchni działki wnioskodawczyni. W wyniku powyższego ustalił, iż przy wskazanym przez niego przebiegu granicy nieruchomości zachowuje ona powierzchnię wskazywaną podczas uwłaszczenia, jak i obecnie w ustalonej księdze wieczystej. Biegły podkreślił przy tym, iż nie odnosił się do powierzchni sąsiadujących działek, gdyż nie ma to znaczenia dla rozgraniczenia odcinka granicy będącego przedmiotem niniejszego postępowania.

W tych okolicznościach Sąd w pełni podzielił ustalenia i wnioski zawarte w opinii biegłego z dnia 14 sierpnia 2014 roku (k. 105 – 110) - uzupełnione podczas rozprawy w dniu 30 września 2014 roku (k. 133 - 134), jako fachowe i należycie uzasadnione. Opinia została poprzedzona oględzinami miejsca dokonanymi przez Sąd w obecności biegłego, badaniami i analizą dostępnej dokumentacji geodezyjnej oraz pomiarami terenowymi przy użyciu odbiorników G. i stacji T. S. oraz przymiarów wstęgowych. W oparciu o powyższe biegły wytyczył z zaznaczeniem na mapie przebieg granicy ewidencyjnej i faktycznej, jak i wnioskowane przez zainteresowanych sposoby rozgraniczenia nieruchomości. Za odmowa przyznania powyższej opinii przymiotu wiarygodności przemawiać w ocenie Sądu nie może zawarta w opinii omyłka dotycząca powierzchni nieruchomości, nie mająca istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Podkreślić przy tym należy, iż biegły podczas rozprawy zweryfikował wszelkie wątpliwości zainteresowanych i nie kwestionowali oni ustaleń zawartych w opinii uzupełniającej. Prezentowany przez tegoż biegłego sposób dojścia do zamieszczonych w opinii ustaleń i wniosków nie budzi żadnych zastrzeżeń Sądu co do zgodności tego procesu zasadnymi logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, jak również pod względem fachowości i rzetelności. Zdaniem Sądu opinia sporządzona przez biegłego T. J. jest pełna i wyczerpująca, a zamieszczone w niej ustalenia odnośnie przebiegu granicy przedstawione zostały w sposób klarowny i nie budzący zastrzeżeń i pozwala na poczynienie jednoznacznych ustaleń, niezbędnych do rozstrzygnięcia o przedmiocie niniejszego postępowania. Sąd zważył jednocześnie, iż z uwagi na niepewność co do prawidłowości i niezmienności pozostałych granic przedmiotowych nieruchomości rozstrzygnięcia w przedmiocie rozgraniczenia nie można opierać na analizie powierzchni tychże nieruchomości.

Podkreślić należy, że opinia biegłego pozostaje spójna z zeznaniami świadków zgłoszonych przez uczestnika postępowania, którzy konsekwentnie wskazali na przebieg ogrodzenia zgodny z aktualnie istniejącym ogrodzeniem na gruncie. Z tego względu Sąd w pełni dał im wiarę. Odmówił zaś znaczenia wiarygodności twierdzeniom wnioskodawczyni, która swoje stanowisko opiera jedynie na opinii sporządzonej przez geodetę w postępowaniu administracyjnym. Także zeznania zawnioskowanych przez nią świadków pozostają sprzeczne z pozostałym zgromadzonym materiałem aktowym, zwłaszcza z opinią biegłego.

W przedmiotowej sprawie Sąd dokonał rozgraniczenia w oparciu o pierwsze kryterium, tj. na podstawie aktualnego stanu prawnego. Dowody przeprowadzone w toku postępowania pozwalają na stwierdzenie, iż ogrodzenie ustanawiające przebieg faktycznego użytkowania na gruncie w rzeczywistości odpowiada granicy wynikającej ze stanu prawnego. Wyniki przeprowadzonych przez Sąd dowodów z osobowych środków dowodowych oraz opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji prowadzą do wniosku, iż od daty sporządzenia szkicu z 1956 roku, na podstawie którego sporządzono ewidencję nieruchomości położonych w miejscowości Ś., przez moment wydania aktu własności ziemi, dotyczącego m.in. nieruchomości oznaczonej nr (...) z dnia 11 kwietnia 1974 roku i podziału powyższej działki zatwierdzonego decyzją Wójta Gminy S. z dnia 18 marca 2009 roku, przebieg granicy pomiędzy powyższą nieruchomością (po podziale nieruchomości oznaczoną nr geodezyjnym (...)), a nieruchomością oznaczoną numerem (...) nie uległ zmianie. Jedynie na marginesie zauważyć należy przy tym zauważyć, iż podstawą rozgraniczenia jest stan prawny aktualny w chwili orzekania, przy czym w jego skład wchodziłoby również ewentualne zasiedzenie przygranicznych pasów ziemi. Do nabycia własności przez zasiedzenie konieczne jest przy tym spełnienie tylko dwóch przesłanek: samoistnego i nieprzerwanego posiadania oraz upływu czasu przewidzianego w ustawie. Kodeks cywilny przed zmianą z dnia 28 lipca 1990 roku przewidywał 10-letni termin zasiedzenia w dobrej wierze i 20 lat w złej wierze. Z dniem 10 października 1990 roku terminy te zostały przedłużone odpowiednio do 20 i 30 lat. Jednocześnie,

na podstawie art. 176 k.c. w przypadku gdy podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, może doliczyć do czasu swego posiadania czas posiadania przez poprzednika prawnego, przy czym jeżeli jego poprzednik uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze czas niezbędny do zasiedzenia własności wynosi 30 lat. Sąd dokonując rozgraniczenia, z uwagi na zgodność obecnego stanu posiadania z przysługującym poszczególnym zainteresowanym prawem własności do nieruchomości, nie uwzględnił przy ustalaniu stanu prawnego zasiedzenia przygranicznych pasów gruntów.

Sąd zważył przy tym, iż ani z dokumentacji zawartej w aktach Ksiąg Wieczystych prowadzonych przez Sąd Rejonowy w S. o nr (...), (...) i (...), ani z akt sprawy prowadzonej przez Urząd Gminy S. w przedmiocie rozgraniczenia powyższych nieruchomości prowadzonej pod nr (...) ani też z twierdzeń zainteresowanych i zeznań świadków nie wynika, by stan prawny przebiegu granicy pomiędzy przedmiotowymi nieruchomościami uległ zmianie od roku 1956. W ocenie Sądu stan ten jest więc aktualny również na datę wydania niniejszego postanowienia.

Skutkiem poczynionych wyżej ustaleń i ocen jest dokonane przez Sąd rozgraniczenie opisanych wyżej nieruchomości w ten sposób, że granica pomiędzy nieruchomością położoną w obrębie Ś., gm. S., oznaczoną w urzędzeniach ewidencji gruntów jako działka o numerze: (...) (dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w S. prowadzi Księgę Wieczystą Nr (...)) i stanowiącą własność wnioskodawczyni B. W., a nieruchomością położoną tamże, oznaczoną w urzędzeniach ewidencji gruntów jako działka o numerze (...) (dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w S. prowadzi Księgę Wieczystą Nr (...)) i stanowiącą własność uczestnika postępowania K. B. przebiega według linii wyznaczonej przez punkty: R i F, oznaczone tak przez biegłego sądowego z zakresu geodezji T. J. na szkicu graficznym stanowiącym załącznik do opinii sporządzonej przez tegoż biegłego w dniu 14 sierpnia 2014 roku – który to szkic stanowi integralną część niniejszego orzeczenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o przepis z art. 520 § 1 k.c., zgodnie z zasadą, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Zdaniem Sądu zainteresowani będący właścicielami działek, których dotyczy rozgraniczenie w równym stopniu są zainteresowani wynikiem postępowania rozgraniczeniowego, gdyż zmierza ono w istocie do zniesienia sporu co do zasięgu prawa własności sąsiadujących ze sobą właścicieli. Jednocześnie Sąd miał na uwadze brzmienie art. 152 k.c., zgodnie z którym właściciele gruntów sąsiadujących obowiązani są do współdziałania przy rozgraniczeniu gruntów oraz przy utrzymywaniu stałych znaków granicznych; koszty rozgraniczenia oraz koszty urządzenia i utrzymywania stałych znaków granicznych ponoszą po połowie.

Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w S. poniósł w sprawie tymczasowo wydatki w łącznej kwocie 2934,16 zł, na które składały się wydatki na wynagrodzenie biegłego sądowego z zakresu geodezji w łącznej wysokości 2834,16 zł (wynagrodzenie za sporządzenie opinii w wysokości 2770,19 zł oraz wynagrodzenie z tytułu udziału w rozprawie w wysokości 63,97 zł) oraz koszty związane z przeprowadzeniem dowodu z oględzin miejsca w wysokości 100 zł. Sąd, z uwagi na powyższe, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 520 k.p.c. i art. 152 k.c. nakazał pobrać na rzecz tegoż Skarbu - Sądu Rejonowego w S. od wnioskodawczyni B. W. i uczestnika postępowania K. B. kwoty po 1467,10 zł.